

TIBBİ TERMİNOLOJİ 3

KAN VE KAN YAPICI ORGANLAR, LENF
VE İMMÜN SİSTEME İLİŞKİN TERİMLER

Yrd. Doç. Dr. Perihan ŞENEL TEKİN

- KAN, plazma adı verilen sıvı kısım ile; eritrositler, lökositler ve trombositler adı verilen katı kısmı içeren hücreler arası sıvı maddeli bir bağ dokusu çeşididir.

- Kanın görevlerinden bazıları;
- Karbondioksit ve metabolik artıkları emerek hücrelere oksijen ve besleyici maddeleri götürmek, kimyasal mesajlar ileterek organizmanın çeşitli dokularının birleşmesinde rol almak, vücut ısısını düzenlemek ve iltihabi, bağışıklık ve hemostatik reaksiyonlara katılmaktır.

- Yetiřkin erkekte 5-6 lt., kadında ise 4-5 lt. kan vardır. Kanın %80'i su, %18'i protein ve %2'si eriyik halinde çözülmüş diğer maddelerden oluşmaktadır.
- Oksijen ve karbondioksit, kanın toplam ağırlığının %0,1'i kadardır. Kanda ayrıca glikoz, üre, kolesterol vb. gibi madde bulunur.

- Lenf sistemi ne kalbe, ne de arterlere sahiptir.
- Lenf dolaşımı bir drenaj sistemidir.
- Görevi, fazla doku sıvısını toplamak ve kana geri vermektir.

- Lenfatik sistemin esasını vücut sıvıları oluşturmaktadır.
- İnsan vücudu yaş, cinsiyet ve ağırlık gibi faktörlerle değişiklik gösteren %70-%83 oranlarında hücre içi, hücre dışı, doku, organ ve boşluk sıvılarından oluşmaktadır.
- Bu sıvıların çeşitli işlevleri vardır.

- Doku sıvılarının oluşturduğu bu ikinci dolaşım sistemine “lenf sistemi” (lymphatic system) adı verilmektedir.
- Lenfatik sistem; lenfatik kılcallar (lymphatic capillaries), lenfatik damarlar (lymphatic vessels) ve lenfatik düğümlerden (lymph nodes) oluşmaktadır.

- Lenf sisteminin üç ana fonksiyonu vardır:
- Bağırsaklardan lipitlerin emilimi ve kana geri taşınmasını sağlamak.
- Hücreler arası biriken sıvının toplanarak kana geri taşınmasını sağlamak. Böylece sıvı dengesinin ayarlanması.
- Lenfosit üreterek hastalıklara karşı vücut direncinin ve savunmasının sağlanması.

- Lenfosit sistem, lenf sıvısı, lenf damarları, lenf nodülleri, tonsillalar, dalak ve timus bezinden oluşur.
- Dalak;Y. Spleen, L.Lien: lenfatik sistemin en geniş organıdır. Abdomen boşluğunda, midenin arka dış kısmına gelecek şekilde, kaburgalar tarafından korunmuş olarak yerleşir.
- Dalak trombositleri depolar; vücutta bulunan trombositlerin önemli miktarı dalaktadır.

TANISAL TERİMLER

- Anemia-anemi:
- kanda eritrosit, hemoglobin ve hemotokrit miktarının azalması.
- Aplastic anemia-aplastik anemi:
- belirli bir anemi tedavisine cevap vermeyen anemi türü.
- Erythroblastosis fetalis-fetal eritroblastoz:
- fetus veya yeni doğanın kanında eritroblast (olgunlaşmamış alyuvar) bulunması.

- Erythrocythemia-eritrositemi:
- kanda eritrosit sayısının artması.
- Hemophilia-hemofili:
- pıhtılaşma bozukluğuna bağlı kanama.
- Hodgkin's disease-Hodgkin hastalığı:
- lenf düğümlerinin giderek büyümesi ile karakterize olan ağrısız, kötü huylu lenfoma.

- Hipochromic anemia-hipokromik anemi:
- demir eksikliği anemisi
- İdiopathic anemia-idiyopatik anemi:
- sebebi bilinmeyen anemi türü.
- Leukemia-lösemi:
- kan kanseri
- Lienitis-lienit:
- dalak iltihabı

- Lymhoma-lenfom:
- lenfoid doku tümörü
- Lymphadenitis-lenfadenit:
- bir veya daha çok lenf düğümü iltihabı.
- Lymphangioma-lenfanjiyom:
- lenf sisteminin iyi huylu tümörü.
- Lymphangitis-lenfanjit:
- lenf damarları iltihabı.
- Lymphocytic leukemia-lenfositik lösemi:
- lösemiyle birlikte lenfoid hiperplazi.

- Lymphosarcoma-lenfosarkom:
- difüz (dağılmış) lenfom (lenfoid doku tümörü).
- Macrocytic anemia-makrositik anemi:
- alyuvarların normalden büyük oluşuyla karakterize olan anemi.
- Mediterranean anemia-Akdeniz anemisi:
- kalıtsal hemolitik anemi grubundan bir hastalık.

- Myelocytic leukemia-miyelositik lösemi:
- miyeloid dokudan kaynaklanan lösemi.
- Polycythemia-polisitemi:
- kanda eritrosit sayısının artması.
- Splenitis-splenit:
- dalak iltihabı
- Splenoptosis-splenoptoz:
- dalağın sarkması.
- Thalassemia-talasemi:
- kalıtsal hemolitik anemi grubundaki anemiler.

AMELİYATLARA İLİŞKİN TERİMLER

- Bipsy of Lymph Nodes:
- Lenf Düğümlerinden Biyopsi Almak.
- Lymphadenectomy-lenfadenektomi:
- bir veya daha çok lenf düğümünün ameliyatla alınması.
- Lymphadenotomi-lenfadenotomi:
- lenf düğümünün kesilmesi.

- Splenectomy-splenektomi:
- dalağın ameliyatla alınması.
- Splenoplexy-splenopleksi:
- dalağın tespiti.
- Splenorrhaphy-splenorafı:
- dalağın cerrahi onarımı.
- Splenotomy-splenotomi:
- dalağın ensizyonu.

SEMPTOMLARA İLİŞKİN TERİMLER

- Leukocytosis-lökositoz:
- kandaki akyuvar sayısının normalin üstünde olması.
- Leukopenia-lökopeni:
- kandaki akyuvar sayısının normalin altında olması.
- Lymphocytopenia-lenfositopeni:
- kandaki lenfosit sayısının normalin altında olması.

- Lymphocytosis-lenfositoz:
- kandaki lenfosit sayısının normalin üstünde olması.
- Macrocytosis-makrositoz:
- eritrositlerin normalden büyük olması.
- Microcytosis-mikrositoz:
- eritrositlerin normalden küçük olması.
- Splenomegalia, splenomegaly:
- dalağın büyümesi.